

Motion till riksdagen 2021/22:4193

av **Andreas Carlson m.fl. (KD)**

Fri rörlighet och fattiga EU-medborgare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fri rörlighet och fattiga EU-medborgare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pengar ur EU:s socialfond ska kunna ges direkt till ideella organisationer som arbetar med romer i Rumänien och Bulgarien, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner ska få större befogenheter att säkerställa att ordningslagarna följs och att beslut om avhysning ska gälla ett större område och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner ska kunna besluta om lokala ordningsföreskrifter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om registrering av EU-medborgare som varit här längre än tre månader, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om straffet för människohandel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan en tid tillbaka finns många rumänska och bulgariska medborgare i Sverige. Några har fått tillfälliga jobb men flertalet tigger dagligen ihop mindre summor för att klara uppehållet här och ge pengar till familjen i hemlandet. Enligt den nationella samordnaren för utsatta EU-medborgare finns det idag mellan 4 500 och 5 000 personer. Dessa siffror är fortfarande de som används av exempelvis länsstyrelsen i Stockholm. De flesta av dem som tillfälligt söker sig till Sverige från ett annat EU-land är fattiga och lever i en utsatt situation i hemlandet. Många av dem är romer.

En av de viktiga grunderna för den europeiska gemenskapen är den fria rörlighet som gäller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Det innebär att alla som är medborgare i ett EES-land har rätt att vistas i en annan medlemsstat inom EES i

tre månader utan annat krav än giltigt id-kort eller pass så länge hon eller han inte blir en orimlig belastning för den mottagande statens sociala biståndssystem. För att en EES-medborgare ska ha rätt att vistas i Sverige längre tid än tre månader ställs vissa krav, till exempel att personen är anställd i den mottagande staten eller är arbetsökande med en verklig möjlighet att få anställning.

De EU-medborgare som tillfälligt vistas i Sverige lever oftast under svåra förhållanden. Eftersom fattigdom och utsatthet är bakgrunden till att de lämnat hemlandet blir också vistelsen här svår. Tältläger, en enkel koja, nedgångna fastigheter eller kanske en bil blir ofta boendet under de veckor eller månader de vistas i Sverige. De sanitära förhållandena är då mycket dåliga, vilket leder till att de områden där dessa tillfälliga bostäder finns uppställda också präglas av nedskräpning och blir vanskötta. Inte sällan är det olovliga bosättningar, det vill säga att man vistas där under en längre tid utan markägarens godkännande. Det är inte på detta sätt som den fria rörligheten inom EES var tänkt att fungera.

Kristdemokraterna slår vakt om den fria rörligheten inom EES. För att den ska fungera är det viktigt att det ramverk som finns efterföljs och att varje land ser till att dess medborgare får ett rimligt socialt skydd och tillgång till skola och hälsovård.

EU:s medlemsstater kan kräva att personer som är i landet längre än tre månader registrerar sig. En sådan skyldighet finns inte i Sverige. De lågt ställda kraven gör att människor som diskrimineras i sina hemländer, etablerar sig i permanent fattigdom i Sverige. Det gör de dessutom ibland som brottsoffer. Mörkertalet är stort, men antalet anmälningar om människohandel för tiggeriändamål har ökat i Sverige. Människohandel är inte något som sker enbart från utomeuropeiska länder. Faktum är att hälften av den människohandel som sker till EU sker från ett EU-land till ett annat. Mellan 2017 och 2018 beräknas närmare 11 000 EU-medborgare fallit offer för människohandel inom EU.

Kristdemokraterna anser att Sverige bör införa ett krav på registrering för den EU-medborgare som tänker bo här eller har bott här längre än tre månader.

Kristdemokraterna har bland annat föreslagit följande:

- Fastställ nationella riktlinjer gällande utsatta EU-medborgare i Sverige. De ska innehålla lagar och regler på nationell nivå och till ledning för kommuner och landsting.
- Sanktioner ska införas mot EU-länder som kränker sina medborgares/minoriteters rättigheter, vilka återfinns i Köpenhamnskriterierna, i likhet med de sanktioner som i dag tillämpas när EU-länder bryter mot den ekonomiska stabilitetspakten.
- Utse ett sändebud med initiativrätt som ansvarar för frågan om romers situation i Rumänien och Bulgarien och övervakar hur medel från socialfonden används med mera. Sändebudet ska följa utvecklingen och återrapportera till kommissionen.
- Pengar ur EU:s socialfond ska kunna ges direkt till ideella organisationer som arbetar med romer i Rumänien och Bulgarien, istället för att ges till dessa länder.
- Nuvarande lagstiftning gällande rätt till utbildning förändras inte, vilket innebär att de EU-medborgare som saknar uppehållsrätt och som vistas här enligt tremånadersregeln inte ska ha rätt till utbildning i Sverige.
- EU-medborgares hemland ska ta ansvar för vårdkostnaderna för sina medborgare som saknar ett europeiskt sjukförsäkringskort. Regeringen bör snarast fortsätta överläggningarna med berörda länder så att bilaterala avtal säkerställer denna ordning.

- Olovliga bosättningar ska inte accepteras. Kommunen måste få större befogenheter att säkerställa att ordningslagarna följs. Ett beslut om avhysning måste därför kunna gälla ett större område och ett system med lokala ordningsvakter bör övervägas.
- Handräckning måste kunna ske snabbare än idag. Staten måste därutöver se över de kostnader som uppkommer kring särskild handräckning, bortforsling, städning m.m. som idag drabbar kommuner och markägare. Översynen ska leda till lägre kostnader och effektivare hantering för markägaren.
- Kommunerna ska i lokala ordningsföreskrifter ange vad som kräver särskilt godkännande på allmän mark i syfte att upprätthålla ordning.
- En kommun ska kunna besluta om lokala ordningsföreskrifter som till exempel anger att särskilda krav kan ställas inom ett begränsat område. Ordningsföreskrifterna kan tydliggöra att all nedskräpning, skadegörelse och illegalt klotter på offentlig plats är förbjudet. Andra exempel på föreskrifter är hur lastning av varor skall ske, hur buller ska hanteras vid arbeten i offentliga miljöer, hur markiser och skyltar ska anordnas och att förtäring av alkoholhaltiga drycker inte får ske inom vissa områden. Sammantaget är det ofta en bred genomgång av de områden som respektive kommun finner angelägna att hantera genom en lokal ordningsföreskrift. I ordningsföreskriften ska det också vara möjligt för kommunen att ange riktlinjer kring utdelande av flygblad, insamlingar av pengar eller uppställande av föremål utan lov från fastighetsägaren. Sådana ordningsföreskrifter bör även kunna vara ytterligare ett verktyg för att hindra bosättningar.
- Det är rimligt att socialtjänsten ger stöd till en hemresa om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Däremot bör man avstå från att ge upprepat stöd till hemresor.
- Straffet för människohandelsbrott måste skärpas.
- Inför registrering i syfte att säkerställa att man inte olovligt vistas i Sverige mer än tre månader.

Andreas Carlson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Lars Adaktusson (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Tuve Skånberg (KD)

Guðrun Brunegård (KD)